R O M Â N I A
CURTEA DE APEL BUCUREŞTI
SECŢIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ŞI FISCAL
DOSAR NR. 2342/2/2013
SENTINŢA CIVILĂ NR. 3845
Şedinţa publică din data de 03.12.2013
Curtea constituită din:
PREŞEDINTE: ALINA ŞUŢU
GREFIER: ANIŞOARA NICA

Pe rol se află soluţionarea cererii de chemare în judecată formulate de reclamantul CONSILIUL NAŢIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂŢII, în contradictoriu cu pârâtul MARTINOVICI ALEXANDRU MIHAI, având ca obiect constatarea calităţii de colaborator al Securităţii.

Dezbaterile asupra fondului cauzei au avut loc în şedinţa publică din 12.11.2013 şi au fost consemnate în cuprinsul încheierii de şedinţă de la acea dată, care face parte integrantă din prezenta hotărâre, când Curtea, pentru a da posibilitatea părţilor să formuleze şi să depună la dosar concluzii scrise şi având nevoie de timp pentru a delibera a amânat pronunţarea pentru data de 19.11.2013, 26.11.2013, şi data de azi, 03.12.2013, când, în aceeaşi compunere, a hotărât următoarele:

CURTEA,

Deliberând, reţine următoarele:

Prin cererea înregistrată pe rolul acestei instanţe la data de 26.03.2013, reclamantul CONSILIUL NAŢIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂŢII a solicitat constatarea calităţii de colaborator al Securităţii în ceea ce îl priveşte pe pârâtul MARTINOVICI ALEXANDRU-MIHAI.

În motivarea acţiunii, reclamantul arată că prin cererea nr. P 7031/10/25.05.2010, adresată CNSAS de către Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluţionarilor din Decembrie 1989, se solicita verificarea domnului MARTINOVICI ALEXANDRU-MIHAI, în calitate de deţinător al titlului de luptător pentru victoria Revoluţiei din decembrie 1989. Conform art. 3 lit. z) din OUG nr. 24/2008, cererea formulată este legală.

Reclamantul arată că, aşa cum rezultă din cuprinsul Notei de Constatare nr. DI/I/2289 din 04.10.2012 şi al înscrisurilor ataşate acţiunii, pârâtul MARTINOVICI ALEXANDRU-MIHAI a fost recrutat la data de 10.05.1978, sub numele conspirativ „MARGOT", pentru a fi folosit în problema „persoane cunoscute cu intenţii de trecere frauduloasă". A consfinţit colaborarea prin semnarea unui angajament olograf. În noiembrie 1980 a fost abandonat pentru a că a avut un aport informativ scăzut.

Anterior recrutării, domnul MARTINOVICI fusese condamnat de drept comun, fiind închis la Penitenciarul Ploieşti pentru falsificarea permisului de conducere. La locul de detenţie, a cunoscut o serie de condamnaţi pentru trecerea frauduloasă a frontierei. În 1975, după executarea pedepsei, pârâtul a intrat în supravegherea Serviciului 1 din cadrul U.S. Prahova, tocmai datorită cunoştinţelor din detenţie, care erau cunoscute cu intenţii de a părăsi ţara. De aceea, urmărirea informativă se închide prin recrutarea domnului MARTINOVICI.

Din interpretarea teleologică a prevederilor art. 2 lit. b), rezultă că legiuitorul a urmărit să atribuie calitatea de colaborator al securităţii persoanelor care, prin denunţurile lor, nu au menajat interesele celor denunţaţi, deşi puteau, şi, mai mult, desconsiderarea acestor interese nu este compatibilă cu principiile moralei publice.

În consecinţă, dacă denunţarea unei conduite era potenţial nocivă pentru cel denunţat şi, în plus, un astfel de denunţ nu şi-ar mai avea rostul într-o ordine democratică, rezultă că ne aflăm în faţa denunţării unei conduite potrivnice regimului comunist.

O interpretare contrară, restrictivă, care ar înţelege prin „atitudini potrivnice regimului" doar manifestarea explicită a dorinţei persoanei denunţate de răsturnare a regimului comunist, este de neconceput pentru că ar institui o inegalitate de tratament cu privire la persoane care au denunţat în egală măsură atitudini a căror incriminarea era tipică regimurilor dictatoriale.

Apreciază că ambele conduite fac parte din sfera manifestărilor potrivnice regimului întrucât ambele atitudini erau neagreate de regim, îngrădite de acesta şi, în schimb, permise într-o ordine democratică.

Reclamantul arată că se încadrează în condiţiile prevăzute de lege cele două note olografe din 10.05.1978 prin care sursa „MARGOT" a furnizat informaţii importante despre doi tineri care intenţionau să treacă fraudulos frontiera.

Astfel, despre fostul său coleg de detenţie, P.M., pârâtul relatează că „atât în penitenciar cât şi ulterior" acesta „şi-a manifestat nemulţumirea faţă de situaţia existentă la noi, elogiind viaţa şi libertatea din Occident" şi că va încerca prin toate mijloacele să plece.

Cum respectivul se afla în evidenţa Securităţii oraşului Sinaia ca suspect de evaziune, nota pârâtului a fost trimisă spre exploatare la această unitate.

A doua notă are acelaşi conţinut, în sensul că sursa „MARGOT" informează că a cunoscut un tânăr, cunoştinţă a unui amic, care „nemulţumit de situaţia pe care o are în ţară" afirma că „va face tot posibilul ca să fugă în Austria, unde îl aşteaptă mama sa care plecase în excursie" şi a refuzat să se întoarcă.

Cu toate că numele tânărului respectiv nu era cunoscut pârâtului, din conţinutul acesteia Securitatea l-a identificat ca fiind D.S. din Boldeşti - Scăeni şi de asemenea l-a semnalat ofiţerului care probabil se ocupa de comuna respectivă.

În concluzie, arată reclamantul, notele menţionate anterior se referă la intenţia unor persoane de a trece fraudulos frontiera, aspect care, raportat la dispoziţiile art. 2 lit. b), asigură îndeplinirea primei condiţii a normei în discuţie.

Intenţia unei persoane de a-şi stabili definitiv domiciliul într-un alt stat era o atitudine extrem de gravă din perspectiva regimului, iar cei care luau o astfel de hotărâre erau priviţi ca nişte trădători de patrie.

Cei care „aveau intenţii de evaziune" alegeau - în situaţii limită (imposibilitatea părăsirii legale a ţării), cu riscul vieţii - forţarea frontierei.

Alegerea celei din urmă soluţii nu făcea din aceste persoane nişte infractori de drept comun, întrucât, spre deosebire de situaţia din prezent, trecerea frauduloasă a frontierei nu era motivată de activităţi de contrabandă, de trafic de fiinţe umane sau de trafic de narcotice, ci de interese legitime recunoscute oricărei fiinţe umane: prosperitatea, realizarea personală şi libertatea.

Dreptul oricărei persoane de a părăsi orice ţară, inclusiv cea de origine era stipulat de pactele internaţionale la care România era parte, dar era încălcat sistematic de statul comunist.

Este adevărat că trecerea frauduloasă a frontierei era pedepsită penal. La fel de adevărat este că legea penală a epocii pedepsea uneltirea împotriva ordinii sociale sau propaganda împotriva orânduirii socialiste, prin urmare orice atitudine îndreptată împotriva regimului putea fi pedepsită penal. Astfel, teza potrivit căreia denunţarea unei fapte prevăzute de legea penală nu ar trebui să ducă astăzi la reţinerea calităţii de colaborator al Securităţii este o interpretare împotriva aplicării normei actuale, iar nu în sensul aplicării ei.

Cât priveşte faptul că trecerea ilegală a frontierei este sancţionată şi în prezent, subliniază reclamantul că motivaţiile forţării graniţei înainte de 1990, respectiv în prezent, sunt fundamental diferite.

La momentul denunţării faptei de pârât, trecerea frauduloasă a frontierei rămânea singura opţiune rămasă celor care li se refuza ieşirea legală din ţară şi presupunea că persoanele care luau această decizie îşi riscau viaţa pentru realizarea unor interese legitime. Aşa se face că, înainte de 1990, personalităţi importante (sportiva Nadia Comăneci, în 1989, membrii formaţiei Phoenix, în 1977 ş.a.) au ales calea forţării frontierei, ca ultimă soluţie pentru a se putea stabili în străinătate. Gesturile acestor persoane nu erau atitudini antisociale, ci atitudini potrivnice regimului care încălca dreptul cetăţenilor români de a se stabili pe teritoriul altui stat (drept prevăzut de art. 12 punctul 2 din Pactul Internaţional privind Drepturile Civile şi Politice).

În concluzie, solicită a se observa că prima condiţie impusă de legiuitor pentru reţinerea calităţii de colaborator al Securităţii prin furnizare de informaţii este îndeplinită.

Şi ce-a de-a doua condiţie, apreciază că este asigurată deoarece nu se poate reţine că furnizarea unor informaţii de asemenea natură nu a fost făcută conştient, având reprezentarea clară a faptului că relatări ca cele prezentate anterior nu rămâneau fără urmări. Altfel spus, prin furnizarea acestor informaţii, pârâtul a conştientizat că asupra

persoanelor la care s-a referit în delaţiunile sale se pot lua măsuri de investigare, prin căutarea şi obţinerea de noi informaţii despre cei urmăriţi, fără acordul acestora (încălcarea dreptului la viaţă privată) şi, prin urmare, a vizat această consecinţă, în concluzie se îndeplineşte şi cealaltă condiţie impusă de legiuitor pentru reţinerea calităţii de colaborator al Securităţii.

În concluzie, informaţiile furnizate de către domnul MARTINOVICI au îngrădit dreptul la viaţă privată prevăzut de art. 17 din Pactul Internaţional cu privire la Drepturile Civile şi Politice.

În drept, au fost invocate dispoziţiile art. 3 lit. z), art. 2 lit. b), art. 8 lit. a), art. 11 alin. 1 ale OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 293/2008, coroborate cu art. 31 şi art. 35 alin. 5, lit. a) din Regulamentul de organizare şi funcţionare al C.N.S.A.S adoptat prin Hotărârea nr. 2/2008, şi dispoziţiile art. 194 din Codul de procedură civilă.

Acţiunea a fost comunicată pârâtului, în cadrul procedurii prevăzute de art. 200 şi 201 din Noul Cod de procedură civilă, acesta formulând întâmpinare la data de 08.04.2013, prin care a solicitat respingerea acţiunii, ca nefondată.

În apărare, pârâtul a arătat că a avut o atitudine potrivnică regimului totalitar comunist pe tot parcursul vieţii şi nu a vizat sub nicio forma îngrădirea drepturilor si libertăţilor fundamentale ale omului.

În data de 27.03.1969 a fost încorporat la UM 01268 Oradea, fiind apt pentru serviciul militar, dar din cauza constrângerilor politice, la data de 03.08.1969 l-au arestat pentru dezertare şi l-au internat la Spitalul Văcăreşti pentru expertiza medico-legala .... unde a fost supus unor ....

De acolo a fost externat inapt total cu scoatere din evidenta paragraful 72 cu diagnosticul de ....

În data de 04.12.1972, a fost trimis de Centrul Militar Judeţean Prahova la Spitalul de .... si Masuri de Siguranţa .... jud. Buzău pentru precizare de diagnostic. Precizează că, în urma examinării, s-a stabilit diagnosticul ...., conform actului de constatarea stării sănătăţi.

În anul 1976 a fost internat in S. .... în secţia .... de unde l-au externat cu .... pentru expertiză .... conform referatului medical din data de 16.03.2004.

Din aceste cauze, susţine că a avut dificultăţi la toate locurile de munca dar nu a colaborat sub nicio forma cu Miliţia sau Securitatea aservite regimului totalitar.

Mai arată că în data de 27.04.1989 a scris „Jos Ceauşescu"pe geamul restaurantului Caraiman din Ploieşti si a fost urmărit, iar în urma bătăilor a rămas cu mandibula ruptă conform Certificatului medico-legal nr.1363.

În data de 22 decembrie 1989, împreună cu alţi revoluţionari, a ocupat sediul Palatului Administrativ din Ploieşti şi sediul Miliţiei si Securităţii pentru a le neutraliza activitatea.

Ca urmare a tuturor acestor evenimente şi a îmbolnăvirii de .... s-a pensionat pe caz de boala cu o pensie de 415 lei.

În data de 20.06.2006 s-a adresat Consiliului Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii si a primit confirmarea demarării procedurii soluţionării cererii pe 11.07.2006.

Certificatul de revoluţionar l-a obţinut numai după ce a fost în audienţă la SSPR Bucureşti Guvernul României în anul 2011, când s-au suspendat indemnizaţiile si nu a beneficiat de alte drepturi şi cu o pensie de 415 lei nu şi-a permis să angajeze un avocat.

La primul termen de judecată, pârâtul a arătat că nu recunoaşte semnătura şi scrisul din actele prezentate de reclamant şi a depus, în dovedire, copie Buletin de identitate eliberat la 9 iunie 1987, referat medical, scrisoare medicală şi copie livret militar.

La acelaşi termen Curtea a amânat cauza, pentru a-i da posibilitatea pârâtului de a benenficia de asistenţă juridică pentru formularea cererii de declanşare a procedurii falsului.

La termenul din 03.09.2013, pârâtul, asistat de avocat, a depus cererea de declanşare a procedurii falsului (scrisă de avocat şi semnată de pârât) în ce priveşte scrisul şi

semnătura de pe actele aflate la fila 24 – angajament, fila 25 – Notă informativă din 10.05.1977, şi la fila 27 – Notă informativă din 10.05.1978.

La acelaşi termen, Curtea a pus în vedere pârâtului să depună la dosar scripte de comparaţie - acte autentice din perioada 1978, acte înregistrate la instituţii de stat în acea perioadă şi înscrisuri sub semnătură privată.

La termenul din 01.10.2013, Curtea a respins excepţia tardivităţii cererii de înscriere în fals şi a pus în vedere pârâtului să dacă demersuri pentru depunerea la dosar a unor scripte de comparaţie autentice, având în vedere că actele sub semnătură pivată depuse au fost contestate de către reclamant.

La termenul din 12.11.2013, Curtea a constatat că nu au fost depuse scripte de comparaţie necesare pentru efectuarea expertizei- înscrisuri sub semnătură privată recunoscute de partea adversă sau înscrisuri autentice. Înscrisul autentic conţinând semnătura indescifrabilă a pârâtului- copia buletinului de identitate- nu este suficient, având în vedere că această semnătură figurează doar pe angajament, nu pe notele contestate. Acestea sunt scrise de mână cu majuscule şi nu sunt semnate cu semnătura indescifrabilă, ci *MARGOT*.

La acelaşi termen, pârâtul, asistat de avocat, a arătat că renunţă la efectuarea expertizei grafoscopice, apreciind că nu sunt suficiente scripte de comparaţie.

Analizând actele depuse la dosar, susţinerile părţilor şi dispoziţiile legale aplicabile în materie, Curtea reţine următoarele:

Pârâtul a fost recrutat de I.J. Prahova- Securitate Serviciul 1 la data de 10.05.1978, în problema „persoane cu intenţii de trecere frauduloasă a frontierei", semnând angajamentul de colaborare cu Securitatea (fila 24).

În aceeaşi dată a scris şi semnat cu numele „Margot" două note informative (filele 25-27).

În prima notă declară despre P.M., pe care îl cunoscuse în penitenciar, că „atât în penitenciar cât şi ulterior" acesta „şi-a manifestat nemulţumirea faţă de situaţia existentă la noi, elogiind viaţa şi libertatea din Occident" şi că va încerca prin toate mijloacele să plece.

În cea de-a doua notă, pârâtul arată că a cunoscut un tânăr, cunoştinţă a unui amic, care „nemulţumit de situaţia pe care o are în ţară" afirma că „va face tot posibilul ca să fugă în Austria, unde îl aşteaptă mama sa care plecase în excursie" şi a refuzat să se întoarcă.

Cu toate că numele tânărului respectiv nu era cunoscut pârâtului, din conţinutul acesteia Securitatea l-a identificat ca fiind D.S. din Boldeşti - Scăeni şi l-a semnalat ofiţerului care probabil se ocupa de comuna respectivă.

În drept, conform art. 2 lit. b teza I din O.U.G. nr. 24/2008, prin „colaborator al Securităţii" se înţelege „persoana care a furnizat informaţii, indiferent sub ce formă, precum note şi rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securităţii, prin care se denunţau activităţile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist şi care au vizat îngrădirea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului".

Având în vedere obiectul şi natura informaţiilor furnizate de pârât- nemulţumirea unor persoane faţă de situaţia din ţară, în raport cu cea din Occident, intenţia de a trece fraudulos frontiera, Curtea constată că acestea se referă la atitudini potrivnice regimului comunist, cele două note vizând îngrădirea *drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului*- dreptul la libertatea de exprimare şi libertatea opiniilor prevăzut de art. 28 din Constituţia României din 1965, coroborat cu art. 19 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului; dreptul la liberă circulaţie, prevăzut de art. 13 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului; dreptul la viaţă privată, prevăzut de art. 12 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului.

Din actele depuse la dosar rezultă că pârâtul a fost diagnosticat în 1972 cu .... (adeverinţa nr. 762/19.02.2014, fila 37), iar în 1976 a fost internat cu diagnosticul .... (fila 36).

Având în vedere că nu au fost depuse acte medicale din care să rezulte lipsa/diminuarea discernământului, Curtea apreciază că nu se poate reţine că la momentul semnării actelor sus menţionate pârâtul nu putea realiza consecinţele acestora.

PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII,

HOTĂRĂȘTE:

Admite acțiunea formulată de reclamantul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂȚII, cu sediul în București, str. Matei Basarab, nr. 55-57, sector 3, în contradictoriu cu pârâtul MARTINOVICI ALEXANDRU MIHAI, cu domiciliul în Ploiești, str...................... județ Prahova.

Constată calitatea pârâtului de colaborator al Securității.

Cu drept de recurs în 15 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședință publică azi, 03.12.2013.

PREȘEDINTE

GREFIER

Red. A.Ș./A.N.
4 ex.

cu mențiunea def prin respingere ref - dec. nr. 3424/30.10.2015, ds. 2342/2/2013 ICCJ scutit taxe.